

Walvissen, reuzen van de zee

Als je aan een walvis denkt, dan denk je automatisch aan een gigantische vis. Nou ja, eigenlijk is de walvis een zoogdier in het water. Hij heeft namelijk geen kieuwen, maar longen. Door zijn enorme omvang en dus ook longinhoud, kan hij lang onder water blijven. Toch moet ook dit beest af en toe even naar adem happen. Hij laat zich dan naar de oppervlakte drijven en spuwt een fontein aan oude lucht door zijn spuitgat omhoog en inhaleert weer stevig voor de volgende duik in het diepe.

Identiteitskaart van de walvis

Leeftijd: 15 tot 82 jaar

Lengte: 1.3 m tot meer dan 30 m.

Gewicht: soms meer dan 130 000 kg

Snelheid: 65 km/uur

Record: 11 meter hoogspringen

Lengte staartvin: 2 meter

Walvissoorten zijn te verdelen in twee soorten: **baleinwalvissen** (ook wel baardwalvissen genoemd) en **tandwalvissen**. Hun naam danken ze aan de wijze waarop zij voedsel vangen. Baleinwalvissen doen dat met baleinen waarmee ze bijvoorbeeld krill, dat zijn kleine kreeftjes, uit het zeewater filteren.

Tandwalvissen vangen hun voedsel met hun **tanden**. Dit is een hele kunst als je weet dat hun voedsel bestaat uit vissen, zeehonden en zelfs andere walvissen!

De belangrijkste verschillen zijn:

Tandwalvissen

Eén blaasgat om te ademen

Sterke stompe tanden

Asymmetrische schedel

Borstribben aanwezig

Actieve echolocatie

Soorten

Potvis

Witte walvis

Orka

Baleinwalvissen

Twee blaasgaten

Baleinen om voedsel te zeven

Symmetrische schedel

Geen echte borstribben

Geen echolocatie

Soorten

Groenlandse walvis

Noordkaper Zuidkaper.

Bultrug – Vinvis- Grijze walvis

Van de zoogdieren hebben walvissen zich het best aangepast aan het leven in het water. Al lijkt de walvis op een vis, toch is hij een echt zoogdier. Hij heeft bijvoorbeeld geen **kieuwen**, maar wel **longen**. Hij kan lang onder water blijven, maar toch moet hij af en toe aan het wateroppervlak komen om te ademen.

Het jong van een walvis wordt geboren in het water en kan onmiddellijk mee zwemmen met zijn moeder. De 5 tot 9 meter lange orka's of zwaardwalvissen eten zowat alles wat in zee zwemt. Niet alleen dieren die kleiner zijn dan zichzelf, zoals dolfijnen, zeehonden en pinguïns, maar ook grotere dieren zoals de blauwe vinvis. Soortgenoten zijn al evenmin veilig voor hun enorme eetlust. Raakt één van hen gewond, dan keren alle troepleden zich naar hun maat om hem binnen de kortste keren te verslinden.

Dolfijnen en andere walvisachtige beschikken over een uitzonderlijk grote reeks geluiden om met elkaar te kunnen praten. De witte dolfijn, die in de Noordelijke IJszee leeft, kent zelfs zoveel verschillende geluiden dat de zeelieden hem de "zeekanie" noemen. Na jarenlang onderzoek weet men nog altijd niet hoe walvissen en dolfijnen nu die geluiden maken, want zij hebben geen **stembanden** zoals de mens! Wel heeft men ontdekt dat ze even hoge ultrasone geluiden maken, zoals de vleermuis en dat ze door echopeiling hindernissen kunnen vermijden en prooi vinden.

Familie walvis

De familie van een walvis bestaat uit een **stier** (zo wordt het mannetje genoemd), een **koe** (zo worden de vrouwtjes genoemd) en als laatste een **kalf** (zo worden de jongen van de stier en koe genoemd).

Een babywalvis kan na de geboorte onmiddellijk in koud water zwemmen.

Voor zijn eerste adem duwen de moeder of de tante het jong voorzichtig naar de oppervlakte, waar het zijn longen vult.

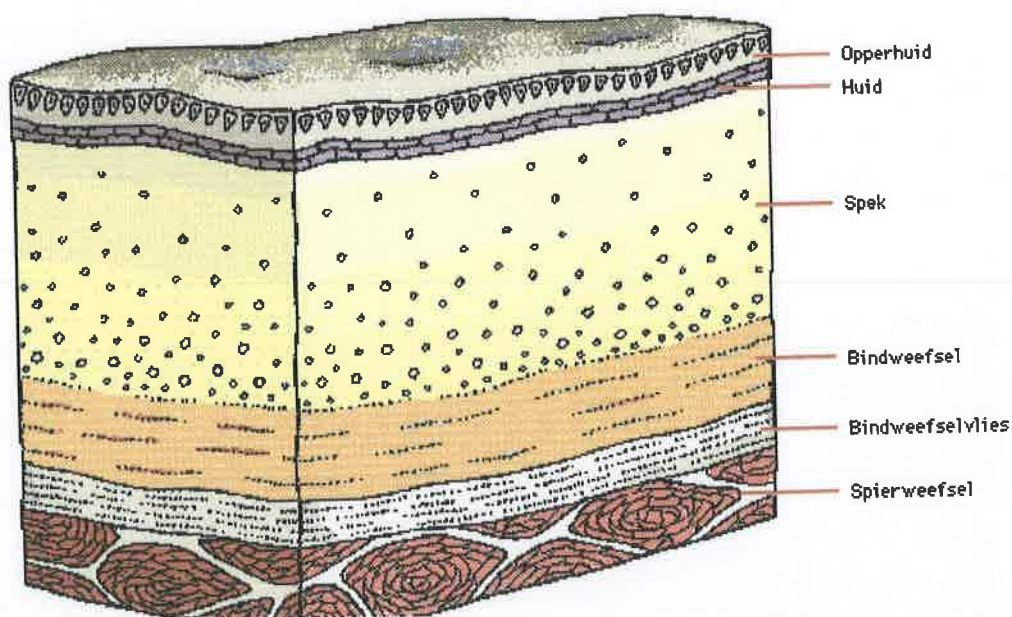
Door de volvette moedermelk groeit hij snel. Een babywalvis drinkt tot **600 liter** melk per dag.

Elke maand groeit het jong **een meter**.

Kalveren worden minstens **6 maanden** gezoogd en blijven minstens **een jaar** bij hun moeders.

Een moederwalvis zal haar leven op het spel zetten om haar kind te beschermen.

De huid van een walvis:

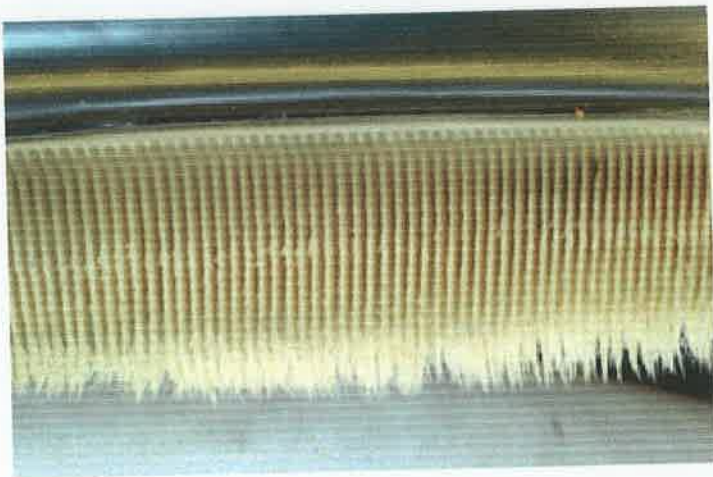
In plaats van een dikke pels om zich warm te houden onder water, hebben walvissen een dikke speklaag, **blubber** noemt men dit. Dat is hard nodig want in de zee koelt hun lichaam sneller af dan op het land. De dikke speklaag die ook wel blubber wordt genoemd is soms **50 tot 75 centimeter** dik.

Blubber zorgt voor het opslaan van energie en zorgt dat de walvis kan drijven.

Walvisjacht:

Inheemse volkeren zoals de Inuit in Groenland, Noord-Canada en Alaska jagen al eeuwenlang op walvissen voor eigen gebruik. Het vlees van 1 walvis kon immers een heel dorp voeden. Er zijn helaas ook landen die uit winstbejag op walvissen jagen. Daarbij zetten ze grote middelen in zoals snelle jachtschepen en reusachtige fabrieksboten waarop de walvis onmiddellijk verwerkt en ingevroren wordt. Ondanks bescherming door de internationale walviscommissie (IWC), brachten de walvisjagers 8 van de 11 grote walvissoorten aan de rand van uitsterven. Ook de moderne visserijmethoden doden heel wat walvissen, omdat ze verstrikt raken in de kilometerslange drijfnetten en daardoor verdrinken. De belangrijkste redenen om op de walvis te jagen waren **de walvistraan en de baleinen**. Traan (walvisolie), die werd verkregen door de speklaag van het dier af te snijden en vervolgens te koken, werd gebruikt als **lampolie, als bestanddeel voor stopverf, verwerkt tot zeep en om huiden en leer soepel te houden**.

Vroeger, van de 17e tot in de 20e eeuw, werd balein gebruikt in bijvoorbeeld de **spaken van een paraplu of parasol en in dameskleding zoals korsetten en hoepelrokken**. Ook werd balein in manden gebruikt. De spaak van een paraplu heet nu nog steeds balein. Als balein in water wordt verhit, kan het in allerlei vormen worden geperst. Bekende toepassingen van balein zijn dozen, snuifdozen, mesheften, maatstokken, paraplu's, waaiers, rijzwepen, schilderijlijsten, portretmedaillons, gratentrekkers (om een visgraat uit iemands keel te halen) en medische instrumenten.

Afhankelijk van de walvissoort, kan een balein 0,5 tot 3,5 meter lang zijn. Balein is breder aan de kant van het tandvlees van de walvis